

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. március 22.
(OR. en)

7247/21

ENV 174
CLIMA 55
MAR 43
PECHE 98
COMPET 202
FIN 196

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2021. március 22.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 6758/21

Tárgy: Az Európai Számvevőszék 26/2020. sz. különjelentése: „Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít”
– A Tanács következtetései

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti témáról szóló tanácsi következtetéseket, melyeket a Tanács a 2021. március 22-i, 3787. ülésén jóváhagyott.

Az Európai Számvevőszék 26/2020. sz. különjelentése: „Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít”

– A Tanács következtetései –

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

1. EMLÉKEZTETVE a Számvevőszék által a mentesítési eljárás keretében készített különjelentések vizsgálatának javításáról szóló következtetéseire¹;
2. ÜDVÖZLI az Európai Számvevőszék „Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít” című, 26/2020. sz. különjelentését;
3. HANGSÚLYOZZA a tengeri környezet és annak természeti erőforrásai fontosságát a gazdaság, a társadalom és a környezet szempontjából;
4. EMLÉKEZTET az EU elkötelezettségére aziránt, hogy végrehajtsa az ENSZ által elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendet, mindenekelőtt az óceánok és tengerek védelmével kapcsolatos célértékeket meghatározó 14. fenntartható fejlődési célt; valamint emlékeztet az EU elkötelezettségére az ENSZ által a Biológiai Sokféleség Egyezmény keretében elfogadott aicsi célok iránt; MEGJEGYZI, hogy ezek a célok még nem teljesültek;
5. EMLÉKEZTET az Európai Bizottságnak „Az európai zöld megállapodás” című közleményére, amely javaslatokat tartalmaz a gazdaság egészére kiterjedő átállásra és egy fenntartható növekedési stratégiára vonatkozóan, arra törekedve, hogy ezek egyszerre legyenek méltányosak és inkluzívak, és amely közlemény célja, hogy bolygónk védelmével egyidejűleg biztosítsa a jólétet;

¹ 7515/00 + COR 1.

6. EMLÉKEZTET TOVÁBBÁ a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiára és az erről a témáról jóváhagyott tanácsi következtetésekre²; KIEMELI, hogy a stratégia célja egy uniós természethelyreállítási terv kidolgozása, valamint szárazföldi és tengeri védett területek olyan nagyobb, az EU egészére kiterjedő hálózatának a létrehozása, amely koherens és amellyel hatékonyan gazdálkodnak, beleértve az európai tengerek legalább 30 %-ának védelmét, e védett területek egyharmadának pedig a szigorú védelmét, úgy, hogy – nemzeti feltételeiket figyelembe véve – minden tagállam együttesen részt vegyen e célértékek megvalósításában; MEGJEGYZI, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia felszólít a közös uniós halászati politika, a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv, valamint a madár- és az élőhelyvédelmi irányelv teljes körű végrehajtására; továbbá EMLÉKEZTET „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiára, amely az uniós biodiverzitási stratégiával egy időben indult el;
7. ELISMERI, hogy egyes halászati módszerek és más tevékenységek az erőforrások kitermelésén és a tengerfenék károsodásán keresztül terhelésnek teszik ki a tengeri környezetet; ezzel összefüggésben MEGÁLLAPÍTJA, hogy az éghajlatváltozás hatásai, a szennyezés valamennyi formája, beleértve a tengeri hulladékot, a mikroműanyagokat és a víz alatti zajt, a nem őshonos fajok terjedése, a part menti fejlesztések és más emberi tevékenységek szintén negatívan befolyásolhatják a tengeri biológiai sokféleséget;
8. HANGSÚLYOZZA, hogy a tengeri ökoszisztémák előtt álló kihívásoknak a tengeri ökoszisztémák megőrzése és helyreállítása révén történő kezelése érdekében, valamint a tengervédelmi stratégiáról szóló, az EU integrált tengerpolitikájának környezeti dimenziójába tartozó keretirányelv szerinti jó környezeti állapot elérése vagy fenntartása céljából sürgősen integrált megközelítésre van szükség a tengeri környezet védelmére és fenntartható használatára vonatkozóan, többek között az összes vonatkozó ágazati politika és eszköz – mint például a közös halászati politika, a madár- és az élőhelyvédelmi irányelv, a víz-keretirányelv és a közös agrárpolitika – aktív hozzájárulása révén, nemzeti és uniós szinten egyaránt, elismerve ugyanakkor a regionális tengeri egyezmények és adott esetben a regionális halászati gazdálkodási szervezetek különleges szerepét;

² 12210/20.

9. EMLÉKEZTET arra, hogy a Szerződésekkel összhangban a környezetvédelmi követelményeket – különösen a fenntartható fejlődés előmozdítása céljából – be kell építeni az uniós szakpolitikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába; HANGSÚLYOZZA az EU elkötelezettségét aziránt, hogy környezetvédelmi, illetve halászati politikája révén védje a tengeri környezetet és megőrizze a tengerek biológiai erőforrásait;
10. EMLÉKEZTET arra, hogy az EU kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tengerek biológiai erőforrásainak a közös halászati politika keretében történő megőrzésére, és hogy az EU és a tagállamok megosztott hatáskörrel rendelkeznek a környezetvédelem területén, ideértve a tengeri biológiai sokféleség megőrzését is; KIEMELI, hogy a közös halászati politika hatálya kiterjed a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzésére, valamint az ilyen erőforrásokat kiaknázó halászati tevékenységek és flották irányítására, és célja annak biztosítása, hogy a halászati tevékenységek és a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezése (közös piacszervezések) környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból fenntarthatók legyenek a tengeri ökoszisztémára gyakorolt negatív hatásaik minimálisra csökkentése érdekében;
11. NAGYRA ÉRTÉKELI azokat az intézkedéseket, amelyeket a tengeri környezet jó környezeti állapotának fenntartása vagy elérése érdekében a Bizottság és a tagállamok már meghoztak; TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy fontos minden olyan erőfeszítést támogatni, amely a tengeri ökoszisztémák hatékony védelmének előmozdítását, az őket érintő emberi tevékenységekből eredő terhelés csökkentését és a fenntartható halászat ösztönzését célozza, többek között a környezetvédelmi és halászati jogszabályok rendelkezéseinek teljes körű végrehajtására irányuló tagállami intézkedések révén;
12. SAJNÁLATÁT fejezi ki amiatt, hogy a folyamatban lévő erőfeszítések ellenére az intézkedések révén mind ez idáig nem sikerült helyreállítani az uniós tagállamok tengervizeinek jó környezeti állapotát, és egyes fajok esetében nem sikerült helyreállítani a fenntartható halászati szintet, sem pedig megállítani a tengeri biológiai sokféleség csökkenését a Számvevőszék jelentésének tárgyát képező [...] tengerekben; MEGJEGYZI, hogy az Atlanti-óceánról szóló számvevőszéki jelentés szerint, ahol a halászati gazdálkodás többnyire a kifogható mennyiségek korlátozásához kapcsolódik, mérhető javulás történt a maximális fenntartható hozam elérése tekintetében, míg a Földközi-tengeren, ahol a halászati gazdálkodás többnyire a halászati erőkifejtés korlátozásához (és nem a fogásokhoz) kapcsolódik, a halászati arány a fenntartható szintek kétszerese volt;

13. Ezzel összefüggésben MEGÁLLAPÍTJA, hogy a nem uniós országokkal folytatott közös halászati gazdálkodás további kihívást jelent a Földközi-tenger tengeri környezetének védelme szempontjából. Továbbá FELHÍVJA A FIGYELMET arra, hogy a Földközi-tengeren a halászati gazdálkodás javítására irányuló, folyamatban lévő erőfeszítések mérhető eredményekhez kezdtek vezetni, amint azt a földközi-tengeri és a fekete-tengeri halászat helyzetéről szóló új jelentés (SoMFi 2020) is mutatja, amely szerint a túlhalászott állományok aránya 2014 és 2018 között több mint 10 %-kal csökkent, a magas relatív biomasszával rendelkező halállományok száma pedig az elmúlt 2 évben megkétszereződött;
14. ÖSZTÖNZI a Számvevőszéket, hogy ezt a felülvizsgálatot terjessze ki valamennyi tengeri régióra, illetve alrégióra; ÚGY VÉLI, hogy a helyzet jövőbeli javítása érdekében az ellenőrzésnek ki kell terjednie a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv egyéb szempontjaira is annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni a tengeri környezetre vonatkozó valamennyi mutatót, az egyes régiókra vagy alrégiókra nehezedő, a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv alapján kidolgozott nemzeti tengeri stratégiákban meghatározott fő terhelésekre és a jó környezeti állapot elérésének akadályaira összpontosítva;
15. EMLÉKEZTET a belvizekkel, a part menti vizekkel és a tengervizekkel foglalkozó európai témaközpont (ETC/ICM) 4/2019. sz., „Az európai tengerekre nehezedő többféle terhelés és ezek együttes hatásai” című, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség számára készített szakmai jelentésére, amely hasonló megállapításokat tesz a tengeri ökoszisztémára nehezedő, ember okozta terhelést illetően; MEGJEGYZI, hogy ez a dokumentum további információkat nyújthat a Számvevőszék 26/2020. sz. különjelentésében nem szereplő mutatókra és régiókra vonatkozóan;
16. MEGJEGYZI, hogy a tengeri biológiai erőforrások megőrzését célzó intézkedések többek között a 2021–2027-es időszakra szóló Európai Tengerügyi és Halászati Alapból (ETHAA), valamint a LIFE és az Interreg programból támogathatók; és EMLÉKEZTET arra, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia értelmében az ETHA-nak a szelektívebb és kevésbé káros halászati technikákra való átállást is támogatnia kell;
17. ÜDVÖZLI a Számvevőszéknek az EU tengeri környezetével kapcsolatos három ajánlását, figyelembe véve ugyanakkor, hogy a jelentés csupán néhány régióra koncentrál, és elismerve, hogy összehangolt fellépésre van szükség ahhoz, hogy az egyéb tevékenységek által a tengeri környezetre gyakorolt hatásokat is értékelni lehessen;

Az érzékeny fajok és élőhelyek védelméhez szükséges szabályozási és adminisztratív változtatások meghatározása

18. EGYETÉRT a Számvevőszék azon ajánlásával, amely szerint a Bizottságnak és az érintett tagállamoknak 2022-re szorosabbá kell tenniük a környezetvédelmi és halászati szakpolitikák közötti kapcsolatokat az érzékeny fajok és élőhelyek védelméhez szükséges szabályozási és adminisztratív változtatások meghatározása révén, amely változtatásoknak:
- elő kell segíteniük a közös halászati politika szerinti védelmi intézkedések gyorsabb alkalmazását; és
 - a jelenlegi tudományos ismeretek fényében több fajra (különösen a súlyosan veszélyeztetettnek minősített fajokra) és élőhelyre ki kell terjeszteniük a védelmet;
19. Ezzel összefüggésben TÁMOGATJA:
- a meglévő jogszabályok teljes körű végrehajtását, valamint a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv ambiciózus felülvizsgálatát;
 - természetvédelmi célkitűzések – tagállamok általi – meghatározását az összes védett tengeri területre vonatkozóan, valamint az e célkitűzések eléréséhez szükséges megőrzési, védelmi és helyreállítási intézkedések megerősítését és teljes körű végrehajtását, beleértve a gazdálkodási tervek megerősítését, illetve – ha még nincsenek ilyenek – kidolgozását az érdekelt felek megfelelő bevonásával, annak biztosítása érdekében, hogy a védett fajok és élőhelyek jó környezeti állapotba kerüljenek, illetve jó környezeti állapotban maradjanak;
 - a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv 15. cikke és a közös halászati politikáról szóló rendelet 11. cikke szerinti eljárásoknak a madár- és az élőhelyvédelmi irányelv szerinti releváns eljárások figyelembevételével történő hatékonyabbá tételét;
 - annak biztosítását, hogy a veszélyeztetett és a hanyatló fajok és élőhelyek jegyzéke naprakész legyen, figyelembe véve a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményeket, valamint az elővigyázatosság elvét, hozzájárulva ezáltal ahhoz, hogy a tagállamok a közös halászati politikáról szóló rendelet 11. cikke szerinti, az uniós környezetvédelmi jogszabályok szerinti kötelezettségeknek való megfeleléshez szükséges állományvédelmi intézkedéseket fogadjanak el;
 - a védett tengeri területek kialakításának és irányításának annak érdekében való javítását, hogy koherens, reprezentatív és megfelelően irányított hálózatok jöjjenek létre az uniós tagállamok tengervizein;

20. EGYETÉRT a Számvevőszék azon ajánlásával, hogy a földközi-tengeri ökoszisztémák régóta tartó romlására tekintettel a Bizottság az érintett tagállamokkal együtt, 2023-ig
- vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy további védett halászati területeket hozzanak létre a földközi-tengeri medencében; valamint
 - a nyugat-mediterrán többéves terv keretében rendszeresen számoljon be az elért eredményekről és a korrekciós intézkedések szükségességéről, hogy ezáltal lehetővé tegye korrekciós intézkedések meghatározását és meghozatalát;
21. Ezzel összefüggésben TÁMOGATJA:
- hogy a közös halászati politika keretében a gazdálkodási és az állományvédelmi intézkedéseket továbbra is a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményekkel összhangban határozzák meg annak érdekében, hogy a túlhalászás elleni fellépés céljából, valamint a tengeri erőforrások túlzott kiaknázásának megelőzése érdekében a fenntarthatóbb halászati tevékenység megvalósulását szolgáló, megfelelő gazdálkodási intézkedéseket lehessen hozni;
 - egy, különösen a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet célzó hatékony halászati ellenőrzési rendszer kialakítását;
 - azt, hogy a halászati többletkapacitás kezelésére szolgáló uniós eszközök összhangban legyenek a regionális szükségletekkel és a környezeti hatásokkal;
22. HANGSÚLYOZZA, hogy az e területen tett erőfeszítések következetességének biztosítása érdekében a földközi-tengeri állományvédelmi intézkedések javítására irányuló minden további intézkedésnek összhangban kell lennie az UNEP/MAP Barcelonai Egyezményrel, valamint az illetékes nemzetközi és regionális halászati szervezetek intézkedéseivel;

23. EGYETÉRT a Számvevőszék azon ajánlásával, hogy a Bizottság és a tagállamok az ETHAA következő programozása keretében, legkésőbb 2023-ig határozzák meg, hogy milyen eszközökkel lehet növelni az ETHAA forrásainak hozzájárulását a tengervédelmi célkitűzésekhez;
24. HANGSÚLYOZZA, hogy kritikus problémát jelent a kifejezetten a tengeri környezet védelmét szolgáló források hiánya; KIEMELI, hogy az ETHA-t nemzeti szinten csak részben használják fel a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv szerinti intézkedések (többek között területvédelmi intézkedések) nyomon követésére és létrehozására, illetve a Natura 2000 területeknek az élőhelyvédelmi irányelvvel összhangban történő kezelésére, helyreállítására és nyomon követésére; EMLÉKEZTET arra, hogy a LIFE-források felhasználhatósága jelenleg a kísérleti és az innovatív projektekre korlátozódik, és ezáltal a források csak szűk körben használhatók fel a tengeri környezet jó környezeti állapotának elérését vagy fenntartását célzó gazdálkodási és végrehajtási intézkedésekre, illetve a biológiai sokféleség megőrzésének egyéb kiegészítő támogatására;
25. EMLÉKEZTET arra, hogy az uniós költségvetés és a Next Generation EU kiadásainak 30 %-át éghajlat-politikai intézkedésekre kell fordítani, míg 2024-től az éves kiadások 7,5 %-át, 2026-tól pedig 10 %-át a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre kell fordítani;
26. Ezzel összefüggésben HANGSÚLYOZZA a következők fontosságát:
- a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerethez tartozó azon alapok és programok elfogadásának mielőbbi véglegesítése, amelyek hozzájárulnak a tengeri környezet védelmének és megőrzésének finanszírozásához;
 - külön finanszírozás biztosítása a védett tengeri területek hálózatának bővítésére irányuló, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiában meghatározott célkitűzés elérése érdekében, beleértve a magánszektor általi finanszírozást is.